

El to de la campanya

VICENÇ VILLATORO

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 7.03.10

Quan es pregunta als ciutadans per què recelen de la política, un dels retrets que surten més sovint és el de la seva teatralitat. Molts ciutadans perceben el debat polític com una pura representació on cadascú fa el paper que li toca o el que es pensa que li convé en cada moment, i el modifica sense explicacions quan li interessa. La confrontació política seria vista llavors com una baralla fingida, impostada, que es produeix a l'escenari, exagerada teatralment. I les campanyes electorals serien la seva culminació.

A Catalunya ja hem començat, de fet, una campanya electoral llarguíssima, que desembocarà en unes eleccions incertes que probablement ens deixaran un Parlament amb una aritmètica complexa. Tan complexa, que a hores d'ara –i quan encara no sabem ni tan sols quants partits i quins hi seran– hi ha poques aliances postelectorals que es puguin descartar. Amb relativament poques excepcions, pocs partits poden dir respecte als altres: amb aquests no hi pactaré mai, sota cap circumstància. Les polítiques d'aliances estan més obertes que mai.

Amb aquest horitzó, seria suïcida per al conjunt de la política catalana tenir mig any llarg de campanya electoral aspra, dura, fonamentada en la desqualificació irada i escandalitzada de l'adversari. Perquè el que avui és adversari electoral, demà pot ser soci governamental. Si com a adversari t'has passat sis mesos dient-li el nom del porc, ¿com justificaràs demà el fet de pactar-hi? ¿Com pots arribar a acords amb aquell a qui has atribuït totes les maldats?

És possible que el món polític tingui la pell dura i la memòria fràgil i es perdonin mútuament els penjaments que es diuen en campanya electoral. Però el problema no és la memòria dels polítics, sinó la dels electors. Si aquell a qui fa tres mesos trobaves totes les pegues i l'acusaves de tots els mals es converteix d'avui per demà en un soci lleial del govern al qual li fas totes les festes i li trobes totes les gràcies, l'elector alimenta la sensació de representació teatral. Com quan un polític abandona un partit i llavors els antics companys li descobreixen de cop i volta tots els defectes i totes les maldats que mai no havien imaginat ni insinuat durant tots els anys que hi militava.

Perquè serà llarga, perquè serà cansada, perquè desembocarà en una situació on caldran pactes, la campanya electoral catalana hauria de ser especialment curiosa, evitar la desqualificació i la indignació impostada, deixar portes obertes a l'acord. No tan sols per estètica o per ètica, també per sentit pràctic. Si l'espectador té la sensació que es fa massa teatre a l'escenari acabarem amb les platees buides.